

ههولیر له سایه‌ی هیرشانه‌ی ئیران و بیده‌نگی هاوپه‌یمان‌ه‌کانی دا

22-01-2024

نووسه‌ره‌کان

زریان روژه‌ه‌لاتی

کورتە : بێگومان سیاسه‌تی وه‌لامنه‌دانه‌وه‌ی ئه‌و هیرشانه‌ی که بو‌ غه‌یری ئه‌مریکا له هه‌ریمی کوردستان ده‌کرین، پێچه‌وانه‌ی سیاسه‌تی ده‌ستوه‌ردانی مرو‌وبی ئه‌مریکایه که له نه‌وه‌ته‌کان و له کاتی شه‌ری داعشیش په‌یره‌وی کرد و بایه‌خیکی یه‌کجار گرنگی هه‌بووه بو‌ کورد، به‌لام هه‌لوێستی ئیداره‌ی ئیستای واشنتن، ئه‌و پرسیاره‌ی دروستکردوو که ئایا ئه‌و سیاسه‌ته گۆراوه‌؟

هېشتا كاردانهوهكان بهرامبهر هېرشهكې ههولېر بهردهوامن، له نيو ټوانهش دا ههلوېستی ټمريکا و هاوپهيماني نيوډهولټي و تورکيا لهواني دیکه سهرنجراکېشترن که دهشن له چوارچېوهي دؤخی گشتي ناوچهکه و عېراق دا تهماشايان بکريت. لهوبارههشهوه گرنگترين ټو پرسيارانهي که دهشن وهلام بدرينهوه ټمانه:

- بؤچي سيستمې بهرگري مووشهکې ټمريکا و هېزهکاني هاوپهيمانان لهکاتي هېرشي مووشهکه باليستېکيهکې ئيران دا تهنيا خؤياني پاراست و ټو مووشهکانهي نهتهقاندوهه که تهنيا چهند کيلؤمهترېک لهولايانهوه له مالي هاوولتېيهکې سيقيلي دان؟
- بؤچي تورکيا لههېرشهکې ئيران بېدهنگ بوو؟
- عېراق چي دهکات و کارېگري هېرشهکې ههولېر لهسهر بېگهکې حکومتې ئېستا چ دهبېت؟

يهکهم: كاردانهوهي ئيدارهي بايدن و هاوپهيمانان

بېگومان يهکېک له پر مشتملترين ههلوېستهکان، ههلوېستی ئيدارهي ئېستاي ټمريکايه. له دواي هېرشهکه، دهستېهچې بهرپرسانې ټو ولته رايانگهياند که هيچ زيانېک بهر ټمريکيهکان و کؤنسولخانهي ټمريکاي ئېستا و ټوهش که له ژير دروستکردن دايه نهکهوتوه. كاردانهوهکاني دواترېش بهو ئاراستهيه رويشتن که ټمريکا ټوهه وهک "[هېرشېکي بېناکانه](#)" ناودهبات و بهردهوام دهبېت له پالېشټيکردني ههردوو حکومتې عېراق و ههرېمي کوردستان بؤ جېبهجېکردني داواکاريهکاني خهک. شټيکي جياواز که ئانتوني بليکن، وهزيري دهرهوهي ټمريکا له ديدارهکې لهگهله سرؤکوهريراني ههرېمي کوردستان له دافؤس گوتي، ټوهبوو که لهگهله عېراق و ټواني دیکهدا کار بؤ بهرپرسيارکردني ئيران دهکات له بهرامبهر ټو ناسهقامگيريانهي که دروستيان [دهکات](#). لهراستي دا ههلوېستهکې ټمريکا لهوهي حکومتې عېراق کهمتر بوو که هېرشهکې به "رهفتاريکي دووژمنکارانه" ناو بردبوو.

ههرېک له بهرېتانيا و فهرهنساش نارېزايي توندنيان له دؤي هېرشهکه پيشاندا، بهلام پرسيارې سهرهکې ټوهيه که بؤچي دهبن سيستمې بهرگري ئاسماني ټمريکي و هاوپهيمانان بؤ هېرشي مووشهکه باليستېکيهکې ئيران تهنيا بؤ پاراستني ټو شويانه بهکاربهېزيت که خؤياني لي به، بهلام تهنيا شهش کيلؤمهتر لهولتر بؤ پاراستني هاوولتاياني مهدهني بهکارنههات؟

ټوهش له کاتيکدا که سيستمې بهرگري مووشهکې پاتريؤت له سنووري زياتر له ١٠٠ کيلؤمهتر دا دهتوانيت وهلام بداتهوه. له سالي ٢٠٢٠دا له پاش هېرشي مووشهکه باليستېکيهکاني ئيران بؤ سهر بنکهي سهريازي عهين ټهسه، ټمريکا سن سيستمې بهرگري مووشهکې پاتريؤت، سي - رام و سيستمې ټهشېنچهرې له عهين ټهسه و فرؤکهخانهي ههولېر [دانا](#)، بهلام هوکاري بهکارنههېنانهکې بؤ پاراستني هاوولتاياني مهدهني لهکاتي هېرشهکې ئيران، ټو پرسياره دهرووژنن که ټايا ټمريکا له کاتي هيناني سيستمې بهرگري ئاسماني بؤ ههولېر بهليني بهلايهنيک يان ولتايک داوه که تهنيا شوپنهکاني خؤياني پېن پاريزي و بؤ پاراستني ههرېمي کوردستان بهکاري نههينيت؟ له بيرمان نهچيت کاتيک که له نيوهراستهکاني سالي رابردودا، ليژنهي هېزه چهکدارهکان، پشتيواني پيشنباريکي [دان بهيکن](#) نهندامي کؤماريخوازي کؤنگريسي کرد بؤ ههموارکردني رهشنووسي بودجهي بهرگري ٢٠٢٤که تييدا داواي پيداني سيستمهکې به ههرېمي کوردستان کردبوو، ئيران داواي روونکردنهوهي له عېراق کردبوو.

خالېکي دیکه ټوهيه که له مانگي ئاداري سالي ٢٠٢٢دا، له دواي هېرشي مووشهکه باليستېکيهکاني ئيران بؤ سهر مالي شېخ باز، جاک سوليفان راوېژکاري ئاسايشي نهتهوهي ټمريکا گوتبووي که ئيمه خهريکي راوېژکردنن لهگهله حکومتهکاني عېراق و ههرېمي کوردستان بؤ ټوهي بتوانن سيستمې بهرگري مووشهکيان بؤ پاراستني شارهکاني خؤيان [دهستگهوت](#). نزيکهي ساليکي پېچوو ټوهه سهرينهگرت، بهلام ئيران جاريکي دیکه هېرشي کردهوه هېشتا هيچ خستهيهکي کاتي راگهبيندر او نييه بؤ وهرگرتني ټوهه سيستمه. هېشتا ديار نييه ټوهه خاوه خاوردنه له پيداني سيستمې بهرگري مووشهکې بههؤي سياسيتهکاني بايدن بوو بؤ مامهله لهگهله ئيران يان لهبهر ټوهه بووه که عېراق نهويستوهه.

ئېستاش که کؤنگريسي ټمريکا پالېشتي له پيداني ټوهه سيستمهکې به ههرېمي کوردستان [کردوو](#) بهدهر لهوهي که لهوانهيه وهک جاران بکهويته بهر تېنېنييه سياسيهکاني ئيدارهي بايدن، ماوهيهکيشي پويسته بؤ راهيناني پيشمهرگه و سوپاي عېراق لهسهر چؤنيهتي دامهزندان و بهکارهيناني، بؤيه به لايهني کهمهوه تاوهکو شهش مانگي داهاتووش ههر وهک قسهي سهر کاخهز دهمنيتهوه. ټهمهش به لهبهراوگرتني دؤخی ناوچهکه و سياسيتهکاني ئيران، کاتيکي زوره.

بېگومان سياسيتهتي وهلامنهدانهوهي ټوهه هېرشانهي که بؤ غهيري ټمريکا له ههرېمي کوردستان دهکرتن، پنچهوانهي سياسيتهتي

دهستوهردانی مروی تهامریکابه که له نهووتهکان و له کاتی شه‌پی داعشیش په‌په‌وی کرد و بابه‌خیزی به‌کجار گرنگی هه‌بووه بو کورد، به‌لام هه‌لوپستی ئیداره‌ی ئیستای واشنتن، نهو پرسیاره‌ی دروستکردوه که ئایا نهو سیاسه‌ته گۆراوه‌بئنگومان له‌بهر زۆربوونی هیرشه‌ درۆنییه‌کان ده‌کرئ چاوه‌روانییه‌کی وه‌ها له‌ته‌مریکا نه‌بیت که بتوانیت به‌ره‌رچی هه‌موو هیرشیک بداته‌وه، به‌لام وه‌لامدانه‌وه‌ی هیرشی مووشه‌کی ستراتیژی بالستیکی که ئاستیکی به‌رزتری هه‌ره‌شه‌ی سه‌ربازی تیدایه، جیاوازتره.

دوهم: هه‌لوپستی تورکیا

یه‌کێک له‌سه‌رنج‌پراکینشتین کاردانه‌وه‌کان به‌رامبه‌ر هیرشه‌که‌ی هه‌ولێر له‌تورکیاوه بوو که دوو رۆژ دواتر، دوا‌ی هیرشی ئێران بو ئیو خاکی پاکستان و هیرشی پێچه‌وانه‌ی پاکستان بو ئیو خاکی ئێران ب‌ل‌او‌یکرده‌وه ، به‌یاننامه‌یه‌کی کورتی ب‌ل‌او‌کرده‌وه و تیدایا دوا‌ی له‌ هه‌ریه‌ک له‌عێراق، پاکستان و ئێران کردبوو که دان به‌خو‌ی‌اندا بگرن و کیشه‌کان به‌دیالوگ چاره‌سه‌ر بکهن . هه‌ندیک له‌رووخساره‌ میدیاییه‌کانی نزیک له‌نه‌ریخ‌وازه‌کانی ئێران، هه‌ر له‌شه‌وه‌ی هیرشه‌که‌ی سه‌ر هه‌ولێردا باسی نه‌وه‌یان کردبوو که لیدانی هه‌ولێر و بنکه‌کانی (هه‌یه‌ته‌ی ته‌حریری شام) و (حیزبی تورکستانی شه‌رقی) له‌ئیدلب په‌یامیکی بو‌تورکیش تیدایه. ره‌نگه‌ نهو رسته‌یه‌ زیاده‌پو‌یی تیدابیت، به‌لام خو‌نه‌بانکردنی تورکیش له‌هیرشه‌که‌ی سه‌ر هه‌ولێر که ده‌شئ وه‌ک تاقه‌ شوینیک بیت که جیگه‌ی هه‌ژموونی زۆری ئابووری و سیاسی نه‌نکه‌ره‌ بیت له‌عێراقی نه‌م‌پو‌دا، نیشانه‌ی پرسیا‌ری له‌سه‌ره. له‌مانگی ئابی ۲۰۲۳دا، ها‌کان فیدان، وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی تورکیا سه‌ردانی هه‌ولێری کرد و به‌دیداره‌ زۆره‌کانی، دیمه‌نی دو‌ستایه‌تییه‌کی قوولی له‌گه‌ل هه‌ولێر پیشاندابوو.

به‌ته‌گه‌ری زۆر، تورکیا به‌هۆی شه‌پی غه‌زه‌وه‌ نابه‌و‌یت سیاسه‌تیکی پێچه‌وانه‌ی ئێران بگرنه‌به‌ر. تورکیا ته‌نانه‌ت پشتگیری له‌سیاسه‌تی حوسیه‌یه‌کان له‌دژی هیرشه‌که‌ی ته‌مریکا و به‌ریتانیا له‌ده‌ریای سوور کردبوو. پاسا‌وی ئێران بو‌هیرشه‌که‌ی هه‌ولێر هه‌بوونی باره‌گای مو‌ساد بوو که ئیستا تورکیش گرتی له‌گه‌ل هه‌یه، بو‌یه له‌وانه‌یه‌ یه‌کێک بلیت که هو‌کاری بیده‌نگبوونه‌که، بو‌تینگه‌یشتن له‌ورد و درشتی رووداوه‌که بووه، به‌لام ته‌نانه‌ت دوا‌ی نه‌وه‌ش که ده‌رکه‌وت مالیکی سیفیل کراوه‌ته‌ ئامانج که ژن و منالیشی تیدابوو، کو‌نسوولی تورکیش له‌هه‌ولێر گوتی که پینشه‌وه‌ دزه‌بی ده‌ناسی و زۆر خه‌مباره‌ بو‌ی، دیسان هه‌چ گۆپانکاریه‌ک رووینده‌دا. پنده‌چیت هو‌کاری گه‌وره‌تر نه‌وه‌بیت که تورکیا ئیستا له‌لایه‌ک گرتی پرچه‌کبوونی یونانی هه‌یه له‌کاتی‌ک دا ته‌مریکا هیشتا فرۆکه‌ی ئیفا‌ی به‌و نه‌داوه‌ یان هیشتا نه‌بتوانیوه‌ ته‌لمانیا رازی بکات که فرۆکه‌ی یوروفایته‌ری پیدبات. ته‌مه‌ش وه‌ک هو‌کاریک بو‌تیکچوونی بالانسی هیز له‌گه‌ل یونان سه‌یر ده‌کات. بو‌یه ره‌نگه‌ نه‌یه‌و‌یت په‌یوه‌ندییه‌کانی له‌گه‌ل ئێران تیکب‌دات ته‌و‌یش له‌کاتی‌کدا گرتی له‌گه‌ل ئیسرائیلیش هه‌یه. له‌وانه‌یه‌ خالیکی دیکه‌ په‌یوه‌ندی به‌ئۆپه‌راسیونه‌ سه‌ربازییه‌کانی تورکیا له‌دژی پارتی کرێکارانی کوردستان (په‌که‌که) وه‌هه‌بیت.

سالی ۲۰۲۰ ئیره‌ج مه‌سج‌دی بالیۆزی ته‌وکاته‌ی ئێران له‌عێراق له‌دژی ئۆپه‌راسیونی تورکیا له‌جیای گاره‌ی پارێزگای ده‌هۆک کاردانه‌وه‌ی پیشاندا. سالی ۲۰۲۱یش زۆر له‌گرووپه‌ شیعییه‌کانی عێراق دژی بنکه‌ی سه‌ربازی تورکیا و ئۆپه‌راسیونه‌کانی بوون له‌هه‌ریمی کوردستان، به‌لام له‌دوا‌ی پینکه‌هینانی حکومه‌تی سوودانی، نا‌ره‌زاییه‌کان و هه‌روه‌ها ژماره‌ی هیرشه‌کانی گرووپه‌ چه‌کداره‌کان بو‌سه‌ر بنکه‌ی سه‌ربازی تورکیا له‌زیلکان که‌می کرد. تورکیا له‌۲۰۲۲ هوه‌ هیرشه‌که‌ی له‌سه‌ر په‌که‌که و کادیرانی ئاستی ناوه‌ندی ته‌و حیزبه‌ له‌ده‌شه‌ری سلیمانی چ‌رک‌دوو‌ه‌ته‌وه‌و ئێرانیش له‌۲۰۲۲هوه‌ ته‌وه‌ سیه‌م جاره‌ به‌مووشه‌کی بالیستیکی هیرش ده‌کاته‌ سه‌ر سنووری هه‌ولێر. ره‌نگه‌ تورکیا ته‌وه‌ی له‌پیش چا‌وبیت که ته‌گه‌ر کاردانه‌وه‌یه‌کی له‌دژی هیرشه‌که‌ی ئێران بو‌سه‌ر هه‌ولێر هه‌بیت، له‌وانه‌یه‌ ئێرانیش له‌باره‌ی هیرشه‌کانی تورکیا له‌هه‌ریمی کوردستان و ناوچه‌ی سلیمانی قسه‌ی هه‌بیت که چا‌وه‌روان ده‌کریت له‌داهاتوودا له‌هیلکی زیاتر له‌ ۵۰ کیلومه‌تریدا له‌نیوان جیای مه‌تین له‌پارێزگای ده‌هۆک و جیای شیرین له‌پارێزگای هه‌ولێردا چ‌ر‌ب‌نه‌وه‌ که هه‌ردوو دۆلی گرنگی که‌لی زاپ و که‌لیی بالنده‌ له‌خو‌ده‌گرت.

سیه‌م: هه‌لوپستی عێراق

هه‌رچه‌ند ئیستا خه‌ریکه‌ گوتاری فه‌رمی عێراق له‌دژی هیرشه‌که‌ی ئێران نه‌رم ده‌بیته‌وه، به‌لام له‌سه‌ره‌تا‌کاندا ده‌سته‌واژه‌ی وه‌ک" هیرشی دو‌وژمنکارانه‌" و " وه‌لامدانه‌وه‌" ره‌ته‌کردنه‌وه‌ی گوتاری فه‌رمی ئێران سه‌باره‌ت به‌وه‌ی که ماله‌ به‌ئامانج‌گیراوه‌که‌ باره‌گای مو‌ساد بووبیت، ئێرانی تووشی ته‌نگ‌اوییه‌کی گه‌وره‌ کرد و ته‌وه‌ش نا‌ره‌زاییه‌کی له‌نیو خه‌لکیش دا دروستکرد. دوا‌ی هیرشه‌ مووشه‌کییه‌که‌ی سه‌ر هه‌ولێر و به‌و دوا‌ییانه‌ش عه‌ین ته‌سه‌د، شه‌پۆلیکی ره‌خنه‌ و تو‌مه‌تبارکردنی به‌رپرسانی ته‌منی و سیاسی وه‌ک فوناد حوسین، قاسم ته‌عه‌رجی و یه‌حیا ره‌سوول له‌لایه‌ن گرووپه‌ وه‌لائیه‌کانی لایه‌نگری ئێران له‌عێراق ده‌ستپینکرد و حکومه‌تیش لیدوانی سه‌باره‌ت به‌پرسه‌ ته‌منیه‌کان له‌راویژکاره‌کان قه‌ده‌خه‌ کرد، که نیشانه‌یه‌کی ئاشکرای کاریگه‌ری کاردانه‌وه‌کانه‌ له‌سه‌ر جه‌ما‌وه‌ر. به‌ته‌گه‌ری زۆر، کاردانه‌وه‌کانی عێراق له‌پو‌وی یاسایی، سیاسی و ئابوورییه‌وه‌ شتیکی گه‌وره‌یان له‌دژی ئێران لئ‌ناکه‌وتیه‌وه‌، به‌لام له‌دوا‌ی خو‌پیشاندانه‌کانی تشرینه‌وه‌، ته‌وه‌ دو‌وه‌مین گورزی کاریگه‌ره‌ که له‌وینای ئێران له‌عێراق که‌وتیبت.

پنجهوانه‌ی ئه‌وه‌ی که باس ده‌کریت، به‌هۆی هێرشه‌که‌ی هه‌ولێره‌وه ئه‌گه‌ری لادانی سوودانی له‌دوای هێرشه‌که‌ی هه‌ولێر که‌متر بووه‌ته‌وه، چونکه لادانی سه‌رۆکوه‌زیران له‌م کاته‌دا ده‌توانی‌ت گ‌رژیه‌کی دیکه له‌نیۆ چوارچێوه‌ی هاوئاهاه‌نگی، له‌نیۆ لایه‌نه پیکه‌ینه‌ره‌کانی حکومه‌ت دروست بکات. به‌تایبه‌تی له‌ کاتی‌دا که‌ گ‌رفته‌کانی هه‌ولێر و به‌غدا، کیشی‌ه‌ی سه‌لبوووسی - مالیکی له‌سه‌ر پۆستی سه‌رۆکی په‌رله‌مانی عێراق هێشتا ماون. ئه‌مه‌ بێجگه‌ له‌وه‌ی که‌ رهنگه‌ له‌ داوی مالیکی و عه‌بادی، سوودانی یه‌کێک له‌و به‌رپرسه ده‌گمه‌نانه‌ی چوارچێوه‌ی هاوئاهاه‌نگی بێت که‌ ئه‌مریکا و دنیای ده‌ره‌وه ده‌توانن مامه‌له‌ی له‌گه‌ڵ بکه‌ن. ئه‌وه‌ش بۆ ئه‌و ساتانه‌ی که‌ حکومه‌ت داوی کسانه‌وه‌ی ئه‌مریکا ده‌کات باه‌خی بۆ چوارچێوه‌ی هاوئاهاه‌نگی زۆره. هه‌لبه‌ت رهنگه‌ گ‌وشاره‌کان له‌سه‌ر که‌سانی دیکه‌ی وه‌ک وه‌زیری ده‌ره‌وه، یان یه‌حیا ره‌سوول زياترین. هه‌ولێش ده‌ده‌ن که‌ نا‌ه‌زاییه‌کانی هه‌رێمی کوردستانیش به‌ گ‌وشاری جیاجیای وه‌ک بودجه و دانه‌انی نا‌ه‌زایی نیۆخۆیی که‌م بکه‌نه‌وه.

کو‌تایی

هه‌رێمی کوردستان ئاماده‌یی ده‌رپروه که‌ هه‌ر شوپنیک گ‌ومانی باره‌گای مۆسادی لیده‌کریت، هاوکاری به‌غدا بکات تاوه‌کو له‌ کارێری سفردا لێی بکۆلنه‌وه و به‌وه‌ش هه‌موو ئه‌و پرۆپاگه‌ندانه‌ی پووجه‌ل کردووه‌ته‌وه که‌ ده‌کرین. له‌ راستی دا ئه‌گه‌ر تاران هه‌ر سووربیت له‌وه‌ی که‌ هێرشه‌که‌ی له‌به‌ر مۆسادی کردووه، ئه‌وا ده‌کرێ بلیین ئه‌وه ئه‌نجامی زنجیره‌یه‌ک شکستی هه‌والگریه‌ بۆ ئه‌و وڵاته‌ که‌وا به‌م دوایانه هه‌ر له‌ کۆژانی فه‌رمانده‌کانی سوپا و ته‌قینه‌وه‌کانی نیۆ ئێران و زانیاری هه‌له‌ سه‌باره‌ت به‌ هه‌ولێر ده‌گ‌ریته‌وه. ئه‌و گ‌وتارانه که‌ باس له‌وه‌ ده‌که‌ن که‌ گ‌وايه ئێران بۆ پيشاندانی توانای مووشه‌کی و هێزی خۆی ئه‌و کاره‌ی کرد، به‌شیکه‌ له‌ ماکینه‌ی پرۆپاگه‌نده‌یی، ئه‌گینا له‌کاتی‌دا که‌ هه‌موو جیهان ده‌زانیت ئێران مووشه‌کی دوورهاوێژی هه‌یه و ده‌توانیت له‌ ئیسرائیلیش بدات، ئیدی چ پێویست به‌ پيشاندانه‌وه‌ی ئه‌و هێزه‌ له‌ شوپنیک وه‌ک هه‌ولێر هه‌یه. خۆ ئه‌گه‌ر بگوتیت که‌ باه‌ته‌که‌ په‌یوه‌ندی به‌ نیشادانی هێزه‌وه هه‌یه، ئه‌وا له‌ په‌یوه‌ندییه‌ نیۆده‌له‌تییه‌کان و له‌ په‌یوه‌ندییه‌ کۆمه‌له‌تییه‌ رۆژه‌لاتیه‌کانیشدا، هه‌روه‌ها له‌ بنه‌ما پیرۆزه‌ ئایینییه‌کانیش دا، هه‌چ شانازییه‌ک نییه‌ بۆ پيشاندانی زۆرداری به‌سه‌ر لایه‌نیکدا که‌ له‌په‌وه‌ی هێزه‌وه هاوتای تۆ نییه‌ و لایه‌نیک شه‌ر نییه‌ له‌گه‌لت .

له‌ راستی دا هێرشه‌کانی ئێران نه‌ک ته‌نیا بۆ کوردستان به‌لکوو بۆ پاکستانیش ئه‌و کاریگه‌رییه‌ی نه‌بوو که‌ به‌رپرسی تاران به‌ دوایه‌وه بوون. پاکستان ده‌موده‌ست و به‌ خێرای، وه‌ک خۆی وه‌لامی دایه‌وه. بگه‌ر وه‌ک بلیی به‌یاننامه‌که‌ی ئێرانی کۆپی کردب، ریک هه‌مان ئه‌و پاساوانه‌ی هێناپه‌وه که‌ تاران له‌ کاتی هێرشه‌که‌یدا باسی کردبوون. دياره عێراق و هه‌رێمی کوردستان له‌گه‌ڵ پاکستان به‌راورد ناکرین که‌ هێزیک ئه‌تومییه‌ و سوپایه‌کی گه‌وره‌ی هه‌یه، هێرشه‌که‌ی هه‌ولێر رای گ‌شتی عێراق و کاردانه‌وه‌ی دامه‌زراره‌کانیشی کرده‌ دوو به‌ش، به‌لام کاردانه‌وه‌کان بۆ ئێران شتیکی چاوه‌پوانه‌کراو بوون. ئه‌وه‌ی جیگه‌ی سه‌رنج بوو بۆ هه‌رێمی کوردستان، کاردانه‌وه‌ی هاوپه‌یمانه‌کانی بوو که‌ چاوه‌پوان ده‌کرا به‌ شێوه‌ی دیکه‌بیت. ئه‌وه‌ش جیگه‌ی هه‌له‌سته‌یه‌کی زۆر و فره‌لایه‌نه.